

Cintorín v Kendiciach

Cintorín v Kendiciach pri Prešove je situovaný vedľa továrne na výrobu krmných zmesí pre hospodárske zvieratá.

Umiestnenie kendického pohrebiska v tesnej blízkosti mohutnej továrne pôsobí depresívne a nevhodne. Navyše aj niektoré staršie náhrobky sú vplyvom pôdnej erózie mierne naklonené. Na druhej strane však ide o riadne udržiavaný cintorín s oplotením, Domom smútkom, informačnou tabuľou, kontajnermi na separovaný odpad, ústredným krížom z roku 1913, ako i pomníkom nenarodeným, t. j. potrateným deťom, ktorý je ozdobený plastikou dvoch malých anjelov. Nechýba ani osvetlenie či prívod vody.

V súčasnosti na cintoríne neplatia žiadne opatrenia, ani obmedzenia a v čase prijatých protipandemických opatrení, ktoré sa týkali aj návštevného poriadku cintorína (rozostupy, rúška atď.) tu neprijali žiadne sťažnosti, ohlasy či nápady na zlepšenie. Počas platnosti protipandemických opatrení boli rakvy zatvorené a obrady sa konali vonku, po uvoľnení opatrení boli rakvy otvorené.

Na miestnom cintoríne nie sú pochované obzvlášť významné osobnosti a nie sú tu ani pamiatkovo chránené hroby. Od vypuknutia pandémie koronavírusu v obci nezaznamenali zvýšený nárast pohrebov, Kendičania dlhodobo preferujú pochovávanie do zeme a na kendickom cintoríne môže byť pochovaný aj človek, ktorý sa tu síce narodil, ale dlhší čas v Kendiciach nežil a miesto posledného odpočinku tu môžu nájsť i príbuzní občanov z obce.

Pre miestny cintorín je podľa Všeobecného záväzného nariadenia č. 5/2009 určená parcela EN 754, ktorá je majetkom rímskokatolíckej cirkvi.

Obec nezabezpečuje pohrebné služby, výkop jám, realizáciu pohrebného obradu, úpravu mŕtvych či prípadné exhumácie, no v jej kompetencie je napríklad udeľovanie pokút za priestupky voči prevádzkovému poriadku pohrebiska.

So správcom cintorína majú Kendice uzavretú zmluvu, ktorá stanovuje jeho práva a povinnosti. Odborne spôsobilým pracovníkom na zabezpečenie prevádzky pohrebiska je pán František Marcin z neďalekej Drienovskej Novej Vsi, ktorý je povinný prevziať ľudské pozostatky; viesť evidenciu hrobových miest a prevádzkovania pohrebiska; starať sa o zeleň na cintoríne a pravidelne ju udržiavať; starať sa o funkčnosť vodovodnej, elektrickej a plynovej prípojky; vykonávať úpravu a čistenie komunikácií na pohrebisku a najmä vykonávať výkopové práce súvisiace s pochovávaním.

Prevádzkovateľ taktiež vydáva v prípade potreby súhlas na postavenie, rekonštrukciu alebo doplnenie náhrobného pomníka, ako aj súhlas na postavenie alebo rekonštrukciu hrobky a súhlas na osadenie, rekonštrukciu či doplnenie epitafnej dosky.

Pomník nenarodeným, t. j. potrateným deťom, na kendickom cintoríne. (foto: Pavol Ičo)

Pre výkop, rozmery a úpravu hrobového miesta platia pravidlá, ktoré určuje paragraf 7 prevádzkového poriadku. Dĺžka hrobu má byť minimálne 210 cm, šírka hrobu má byť aspoň 80 cm, hĺbka hrobu na uloženie telesných pozostatkov jedného zomrelého v rakve má byť prinajmenšom 160 cm, a ak majú byť v hrobe uložené ľudské pozostatky ďalšieho zomrelého v rakve, hrobka musí byť hlboká aspoň 200 cm. Vonkajšie rozmery hrobového miesta majú mať spravidla 100 x 200 cm. Odstup medzi jednotlivými hrobovými miestami musí byť aspoň 30 cm. Pri výkope hrobu na existujúcom hrobovom mieste je potrebné všetky kostrové ostatky pozbierať a uložiť v prostriedku na dne hrovej jamy do osobitnej jamky, ktorú je následne nutné zasypať zeminou. Rakvu pokrývajú na kendickom pohrebisku skyprenou zeminou vo výške minimálne 1,2 metra.

Urnu so spolnotenými telesnými pozostatkami môžu podľa paragrafu 8 prevádzkového poriadku do hrobového miesta ukladať aj iné osoby ako zamestnanci prevádzkovateľa, avšak iba s vedomím prevádzkovateľa. Urnový háj tu zatiaľ nezriadili. Pohrebisko je otvorené celoročne, denne od 7:00 do 19:00.

Dĺžka tlecej doby pre kendický cintorín je stanovená na 10 rokov.

Do veľkokapacitných kontajnerov na pohrebisku smú návštevníci pohrebiska vhadzovať iba zvyšky kvetinovej výzdoby, napadané lístie, odstránenú trávu, nádoby od sviečok a poškodené ozdobné predmety.

Pri pochovávaní musia pracovníci (t. j. zamestnanci prevádzkovateľa) používať ochranné pracovné pomôcky (rukavice, odev, obuv) a pri výkopových prácach do hĺbky nad 1 meter musia byť prítomní dvaja pracovníci. Dom smútku disponuje samostatným chladiacim boxom pre dve osoby, má aj vykurovacie telesá a samostatnú miestnosť na ukladanie náradia pre výkopové práce.

Nájom hrobového miesta na 10 rokov stojí 10 eur, pričom tento poplatok je nutné uhradiť do 30. dní po smútočnom obrace.

Z obecnej histórie

Túto lokalitu obývali členovia neolitickej bukovohorskej kultúry už okolo 5. tisícročia p. n. l. Zhruba v roku 3000 p. n. l. tu bolo sídlisko eneolitickej kultúry s kanelovanou keramikou a územie Kendíc bolo osídlené aj oveľa neskôr, v čase existencie Veľkej Moravy.

Prvá písomná správa o obci pochádza z roku 1249, keď uhorský kráľ Belo IV. daroval majetok zemanom v doline Svinky, susediacej s pozemkami užívanými poddanými z Kendíc (v listine je spojenie „z Kendíc“ uvádzané ako „de Kendi“, samotný názov obce je v tvare „Kendy“). Koncom 13. storočia patrili Kendice zemanovi Petrovi z rodu Abovcov a magistrovi Jóbovi. Z tohto obdobia sa zachoval zápis v tvare „terra Kendy“, čiže „zem Kendy“, resp. „zem Kendyho“, ako i spojenie „villa seu possessio Kendy“ (t. j.: usadlosť alebo majetok Kendy). Obec sa spomína dokonca aj vo vatikánskych dokumentoch *Monumenta Vaticana* z rokov 1332 - 1337 pod názvami „de Cenedi“, „de Kenedy“ a „de Kendi“ (latinské de = predložka z). Zachovali sa i zápisy v tvaroch „Kenczicze“ (1773), „Kende“ (r. 1773 - 1913), „Kenzice“ (r. 1786) a i. Súčasnú podobu názvu datuje jazykovedec Milan Majtán na základe zachovaných archívnych dokumentov do roku 1808. Avšak domáce obyvateľstvo údajne svoju obec prinajmenšom od 18. storočia nazývalo „Kenzice“.

Miestni sa zaoberali roľníctvom, obchodovali s obilím a dobytkom a v 19. storočí sa viacerí Kendičania venovali ťažbe piesku. V roku 1600 tu napočítali 28 poddanských domov a na území obce stála aj kúria zemanov. V roku 1787 tu bývalo v 84. domoch 641 obyvateľov, v roku 1828 tvorilo obec 98 domov. Na začiatku minulého storočia tu žilo okolo 600 ľudí, v súčasnosti tu nažíva približne 2000 obyvateľov.

Najstaršou zachovanou stavbou v obci je dvojpodlažný barokovo-klasicistický kaštieľ z roku 1793. Vzácnou pamiatkou je i rímskokatolícky kostol z roku 1819, ďalej klasicistická kúria s väznicou z roku 1838 a kaplnka, ktorá takisto pochádza z prvej polovice 19. storočia. Ide o modernú, elektrifikovanú a plynofikovanú obec s vodovodom, kanalizáciou a protipovodňovou ochrannou hrádzou.

Kendice majú aj materskú a základnú školu, kultúrny dom, knižnicu, klub dôchodcov či zdravotné stredisko. Pôsobí tu folklórna skupina Kendičan, divadelný súbor, miestny futbalový klub, dobrovoľný hasičský zbor, turistický klub a sídlia tu tiež rôzne ďalšie organizácie. V Kendiciach pravidelne organizujú folklórne prehliadky, plesy, charitatívne akcie a najznámejším podujatím sú kapustové slávnosti, v ktorých sa súťaží o najkrajšiu kapustu a najlepšie kapustové jedlo.

Pripravil a foto poskytol Mgr. Pavol Ičo © [Slovenské pohrebništvo](#)

Publikované na portáli SP net 06. 2022